

GEMENSAM STÅNDPUNKT (EG) nr 58/2003**antagen av rådet den 18 september 2003****inför antagandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/.../EG av den ... om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador**

(2003/C 277 E/02)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 175.1 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽³⁾ och,

av följande skäl:

- (1) Det finns i dag många förorenade områden i gemenskapen som medför betydande hälsorisker, och den biologiska mångfalden har minskat avsevärt under de senaste årtiondena. Om inga åtgärder vidtas riskerar föroreningen att förvärras och den biologiska mångfalden kan komma att minska ytterligare i framtiden. Att i största möjliga utsträckning förebygga och avhjälpa miljöskador bidrar till att genomföra de mål och principer för gemenskapens miljöpolitik som anges i fördraget. Lokala förhållanden bör beaktas vid beslut om hur skador skall avhjälpas.
- (2) Miljöskador bör förebyggas och avhjälpas genom främjandet av principen att förorenaren skall betala, i enlighet med fördraget och i linje med principen om hållbar utveckling. Den grundläggande principen i detta direktiv bör därför vara att verksamhetsutövare vars verksamhet har orsakat en miljöskada eller ett överhängande hot om en sådan skada skall ha ett ekonomiskt ersättningsansvar. På så sätt motiveras verksamhetsutövare att vidta åtgärder och utveckla metoder för att minimera risken för miljöskador och därigenom risken för ersättningsansvar.
- (3) Eftersom målet med detta direktiv, som är att fastställa gemensamma rambestämmelser för att förebygga och avhjälpa miljöskador till rimlig kostnad för samhället, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför, på grund av direktivets omfattning och dess verkningar med avseende på annan gemenskapslagstiftning (rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om be-

varande av vilda fåglar ⁽⁴⁾, rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter ⁽⁵⁾, samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område ⁽⁶⁾, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen, som beskrivs i samma artikel, går direktivet inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

- (4) Miljöskador omfattar även skador som orsakas av luftburna element, om de förorsakar skador på vatten, mark, skyddade arter och naturliga livsmiljöer.
- (5) Begrepp som bidrar till en korrekt tolkning och tillämpning av den ordning som inrättas genom detta direktiv bör definieras, och det gäller särskilt definitionen av miljöskador. När ett begrepp kommer från en annan relevant gemenskapslagstiftning bör samma definition användas, så att gemensamma kriterier kan användas och en enhetlig tillämpning främjas.
- (6) I definitionen av skyddade arter och naturliga livsmiljöer kan det också hänvisas till sådana arter och livsmiljöer som skyddas i enlighet med nationell naturskyddslagstiftning. Hänsyn bör ändå tas till särskilda situationer där gemenskapslagstiftningen eller motsvarande nationella lagstiftning medger vissa undantag från den skyddsnivå som erbjuds miljön.
- (7) För bedömningen av skador på mark som de definieras i detta direktiv är det önskvärt att använda förfaranden för riskbedömning för att avgöra i vilken utsträckning det är sannolikt att människors hälsa kommer att påverkas negativt.
- (8) När det gäller skador på miljön bör detta direktiv tillämpas på yrkesverksamheter som utgör en risk för människors hälsa eller miljön. Dessa verksamheter bör i princip identifieras genom att det hänvisas till relevant gemenskapslagstiftning där det fastställs vilka krav som skall gälla för vissa verksamheter eller aktiviteter som anses utgöra en potentiell eller verklig risk för människors hälsa eller miljön.

⁽¹⁾ EGT C 151 E, 25.6.2002, s. 132.

⁽²⁾ EGT C 241, 7.10.2002, s. 162.

⁽³⁾ Europaparlamentets yttrande av den 14 maj 2003 (ännu inte offentliggjort i EUT), rådets gemensamma ståndpunkt av den 18 september 2003 och Europaparlamentets beslut av den ... (ännu inte offentliggjort i EUT).

⁽⁴⁾ EGT L 103, 25.4.1979, s. 1. Direktivet senast ändrat genom förordning (EG) nr 807/2003 (EUT L 122, 16.5.2003, s. 36).

⁽⁵⁾ EGT L 206, 22.7.1992, s. 7. Direktivet ändrat genom direktiv 97/62/EG (EGT L 305, 8.11.1997, s. 42).

⁽⁶⁾ EGT L 327, 22.12.2000, s. 1. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets beslut 2455/2001/EG (EGT L 331, 15.12.2001, s. 1).

- (9) När det gäller skador på skyddade arter och naturliga livsmiljöer bör detta direktiv även tillämpas på andra yrkesverksamheter än de som redan, genom hänvisning till gemenskapslagstiftning, direkt eller indirekt identifieras som en potentiell eller verklig risk för människors hälsa eller miljön. I sådana fall skall verksamhetsutövaren endast vara ansvarig enligt detta direktiv när han begått ett fel eller varit oaktsam.
- (10) Det bör tas uttrycklig hänsyn till Euratomfördraget och relevanta internationella konventioner samt till gemenskapslagstiftning som innehåller mer omfattande och strängare regler för de verksamheter som omfattas av detta direktiv. I det här direktivet anges de behöriga myndigheternas befogenheter, men direktivet innehåller inga ytterligare lagvalsregler och påverkar inte tillämpningen av de regler om domstolars internationella behörighet som fastställs bland annat i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttsens område⁽¹⁾. Detta direktiv bör inte tillämpas på verksamhet vars främsta syfte är att tjäna det nationella försvaret eller internationell säkerhet.
- (11) Detta direktiv syftar till att förebygga och avhjälpa miljöskador och påverkar inte rätten till sådan ersättning för traditionell skada som beviljats i enlighet med ett relevant internationellt avtal om skadeståndsansvar.
- (12) Många medlemsstater är parter i internationella avtal om skadeståndsansvar på specifika områden. Dessa medlemsstater bör kunna förbli parter i dessa avtal efter direktivets ikraftträdande, medan andra medlemsstater inte bör mista möjligheten att bli parter i sådana avtal.
- (13) Alla typer av miljöskador går inte att avhjälpa genom en ordning med ersättningsansvar. För att en sådan ordning skall vara effektiv måste det finnas en eller flera identifierbara förorenare, skadan bör vara konkret och mätbar, och ett orsakssamband bör kunna fastställas mellan skadan och den identifierade förorenaren. En ordning med ersättningsansvar är därför inte något lämpligt instrument för att hantera föroreningar av mer omfattande, diffus karaktär där det är omöjligt att hänföra de negativa miljöeffekterna till vissa enskilda aktörers handlingar eller underlåtelse att handla.
- (14) Detta direktiv gäller inte personskador, skada på privat egendom eller ekonomiska förluster och påverkar inte någon rättighet avseende denna typ av skador.
- (15) Eftersom förebyggande och avhjälpande av miljöskador direkt bidrar till genomförandet av gemenskapens miljöpolitik, bör offentliga myndigheter säkerställa att bestämmelserna i detta direktiv genomförs och tillämpas korrekt.
- (16) De åtgärder som vidtas för att återställa miljön bör vara så effektiva att de garanterar att målen för återställandet uppnås. Det bör i detta syfte fastställas en gemensam ram, vars korrekta tillämpning bör övervakas av den behöriga myndigheten.
- (17) Lämpliga åtgärder bör vidtas för situationer där flera miljöskador har uppkommit och där den behöriga myndigheten inte kan sörja för att alla åtgärder som är nödvändiga för att avhjälpa skadorna vidtas samtidigt. I ett sådant fall bör den behöriga myndigheten kunna bestämma vilken miljöskada som skall avhjälpas i första hand.
- (18) Enligt principen att förorenaren skall betala bör en verksamhetsutövare som orsakar en miljöskada eller framkallar ett överhängande hot om en sådan skada i princip bära kostnaderna för de åtgärder som är nödvändiga för att förebygga eller avhjälpa skadan. Om en behörig myndighet själv eller via en tredje part agerar i en verksamhetsutövars ställe, bör myndigheten se till att få ersättning från verksamhetsutövaren för sina kostnader. Verksamhetsutövarna bör också i slutändan bära kostnaderna för att bedöma miljöskadan och, i förekommande fall, för att bedöma ett överhängande hot om att en sådan skada skulle uppkomma.
- (19) Medlemsstaterna får göra en schablonmässig beräkning av de administrativa och rättsliga kostnader, tillsynskostnader och andra allmänna kostnader som skall ersättas.
- (20) Det bör inte krävas av en verksamhetsutövare att han skall bära kostnaderna för förebyggande åtgärder eller hjälpåtgärder som vidtas i enlighet med detta direktiv i situationer där skadan eller det överhängande hotet om skada är en följd av vissa händelser som verksamhetsutövaren inte råder över. Medlemsstaterna får tillåta att verksamhetsutövare som inte orsakat skadan genom fel eller försumelse inte skall bära kostnaderna för de åtgärder som vidtas för att avhjälpa skadan i situationer där skadan är en följd av utsläpp eller händelser som är uttryckligen tillåtna eller där det inte var möjligt att känna till de skadliga verkningarna när händelsen eller utsläppet ägde rum.
- (21) Verksamhetsutövarna bör bära kostnaderna för förebyggande åtgärder, om dessa åtgärder ändå skulle ha vidtagits av dem för att uppfylla kraven i lagar och andra författningar, inklusive villkoren i tillstånd eller godkännanden, som reglerar deras verksamhet.
- (22) Medlemsstaterna får införa nationella regler för kostnadsfördelning i fall då skadan orsakats av flera parter. Medlemsstaterna får i synnerhet beakta den speciella situation som föreligger för användare av produkter, vilka inte kan hållas ansvariga för miljöskador på samma villkor som de personer som tillverkar sådana produkter. I detta fall bör ansvarsfördelningen avgöras i enlighet med nationell lagstiftning.
- (23) Behöriga myndigheter bör ha rätt att få ersättning från verksamhetsutövare för sina kostnader för åtgärder för att förebygga eller avhjälpa en skada inom en rimlig tid efter det att åtgärderna slutförts.

(1) EGT L 12, 16.1.2001, s. 1.

(24) Det är nödvändigt att se till att det finns effektiva metoder för genomförande och kontroll av efterlevnad, samtidigt som berörda verksamhetsutövarer och andra berörda parter legitima intressen tillvaratas på lämpligt sätt. De behöriga myndigheterna bör vara ansvariga för vissa uppgifter som kräver skönmässig bedömning, exempelvis när det gäller att bedöma skadans betydelse och att fastställa vilka åtgärder som bör vidtas för att avhjälpa den.

(25) Personer som berörs eller kan antas bli berörda av en miljöskada bör ha rätt att begära att den behöriga myndigheten vidtar åtgärder. Miljöskydd är emellertid ett diffust intresse, som enskilda personer inte alltid tillvaratar eller är i stånd att tillvarata. Icke-statliga miljöskyddsorganisationer som främjar naturskydd bör därför också ges möjlighet att bidra till att detta direktiv genomförs på ett effektivt sätt.

(26) Berörda fysiska eller juridiska personer bör ha möjlighet till omprövning av den behöriga myndighetens beslut, handlingar eller underlåtelse att handla.

(27) Medlemsstaterna bör vidta åtgärder för att uppmuntra verksamhetsutövarna att teckna lämpliga försäkringar eller utnyttja andra former av ekonomisk säkerhet samt främja utvecklandet av instrument och marknader för ekonomiska säkerheter för att få ett effektivt skydd mot de ekonomiska skyldigheter som följer av detta direktiv.

(28) Om en miljöskada påverkar eller sannolikt kommer att påverka flera medlemsstater, bör dessa medlemsstater samarbeta för att säkerställa att det vidtas lämpliga och effektiva åtgärder för att förebygga eller avhjälpa miljöskadan. Medlemsstaterna har möjlighet att söka täckning för kostnaderna för förebyggande åtgärder eller hjälpåtgärder.

(29) Detta direktiv bör inte hindra medlemsstaterna från att behålla eller införa strängare bestämmelser om förebyggande och avhjälpan av miljöskador, och inte heller från att anta lämpliga bestämmelser för att förhindra dubbel ersättning av kostnaderna i situationer där en behörig myndighet enligt detta direktiv och en person vars egendom berörs av en miljöskada samtidigt gör sina anspråk gällande.

(30) Skador som vållats före utgången av den tidsfrist då direktivet skall vara genomfört bör inte omfattas av direktivets bestämmelser.

(31) Medlemsstaterna bör rapportera till kommissionen om de erfarenheter som vunnits vid tillämpningen av detta direktiv, så att kommissionen, med hänsyn till konsekvenserna för en hållbar utveckling och till framtida miljörisker, kan avgöra om det är lämpligt att genomföra en översyn av detta direktiv.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte

Syftet med detta direktiv är att fastställa en ram för miljöansvar enligt principen om att förorenaren skall betala, för att förebygga och avhjälpa miljöskador.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1) miljöskada:

a) skador på skyddade arter och naturliga livsmiljöer, dvs. alla skador som har betydande negativa effekter när det gäller att uppnå eller bibehålla en gynnsam bevarandestatus för sådana livsmiljöer eller arter; betydelsen av dessa effekter skall bedömas i förhållande till det ursprungliga tillståndet, med beaktande av kriterierna i bilaga I. Skador på skyddade arter och naturliga livsmiljöer omfattar inte tidigare fastställda negativa effekter som är en följd av åtgärder som en verksamhetsutövare har vidtagit med de behöriga myndigheternas uttryckliga godkännande i enlighet med genomförandebestämmelserna för artikel 6.3 och 6.4 eller artikel 16 i direktiv 92/43/EEG eller artikel 9 i direktiv 79/409/EEG eller, när det gäller livsmiljöer och arter som inte omfattas av gemenskapslagstiftningen, i enlighet med motsvarande bestämmelser i nationell lagstiftning om naturskydd,

b) skador på vatten, dvs. skador som har betydande negativa effekter på det berörda vattnets ekologiska, kemiska och/eller kvantitativa status och/eller ekologiska potential, enligt definitionen i direktiv 2000/60/EG, med undantag för sådana negativa effekter som omfattas av artikel 4.7 i det direktivet,

c) markskador, dvs. varje markförorening som utgör en betydande risk för att människors hälsa skall påverkas negativt som följd av direkt eller indirekt införande, i, på eller under mark, av ämnen, beredningar, organismer eller mikroorganismer.

2) skada: en mätbar negativ förändring av en naturresurs och/eller dess funktioner vilken kan uppkomma direkt eller indirekt.

3) skyddade arter och naturliga livsmiljöer:

a) arter som avses i artikel 4.2 i direktiv 79/409/EEG eller förtecknas i bilaga I till det direktivet eller som förtecknas i bilagorna II och IV till direktiv 92/43/EEG,

b) livsmiljöer för de arter som avses i artikel 4.2 i direktiv 79/409/EEG eller förtecknas i bilaga I till det direktivet eller som förtecknas i bilaga II till direktiv 92/43/EEG, och de naturliga livsmiljötyper som förtecknas i bilaga I till direktiv 92/43/EEG och parningsplatser eller rastplatser för de arter som förtecknas i bilaga IV till direktiv 92/43/EEG, och

c) om en medlemsstat så beslutar, varje livsmiljö eller art som inte finns förtecknad i dessa bilagor och som medlemsstaten utser för syften som motsvarar dem som avses i dessa båda direktiv.

4) *bevarandestatus*:

- a) för en naturlig livsmiljö: summan av de faktorer som påverkar en naturlig livsmiljö och dess typiska arter och som på lång sikt kan påverka dess naturliga utbredning, struktur och funktion samt de typiska arternas överlevnad på lång sikt, antingen inom den del av medlemsstaternas europeiska territorium som omfattas av fördraget, inom en medlemsstats territorium eller inom livsmiljöns naturliga utbredningsområde.

En naturlig livsmiljöns bevarandestatus anses *gynnsam*, när

- dess naturliga utbredningsområde och de delar den täcker inom detta område är stabila eller ökande,
- den särskilda struktur och de särskilda funktioner som är nödvändiga för att den skall kunna bibehållas på lång sikt finns och sannolikt kommer att finnas kvar under en överskådlig framtid, och

bevarandestatusen för dess typiska arter är *gynnsam* enligt definitionen i led b.

- b) för en art: summan av de faktorer som påverkar den berörda arten och som på lång sikt kan påverka dess populationers naturliga utbredning och mängd, antingen inom den del av medlemsstaternas europeiska territorium som omfattas av fördraget, inom en medlemsstats territorium eller inom artens naturliga utbredningsområde.

En arts bevarandestatus anses *gynnsam*, när

- uppgifter om den berörda artens populationsdynamik visar att arten på lång sikt kommer att förbli en livskraftig del av sin naturliga livsmiljö,
- artens naturliga utbredningsområde varken minskar eller sannolikt kommer att minska inom överskådlig framtid, och
- det finns och sannolikt kommer att fortsätta att finnas en tillräckligt stor livsmiljö för att artens populationer skall kunna bevaras på lång sikt.

- 5) *vatten*: alla typer av vatten som omfattas av direktiv 2000/60/EG.

- 6) *verksamhetsutövare*: varje fysisk eller juridisk person, privat eller offentlig, som driver eller kontrollerar en yrkesverksamhet eller, om detta följer av nationell lagstiftning, den person till vilken avgörande ekonomiska befogenheter när det gäller en sådan verksamhets tekniska funktion har delegerats, inbegripet den person som innehar tillstånd eller godkännande för denna verksamhet och/eller den person som registrerar eller anmäler en sådan verksamhet.

- 7) *yrkesverksamhet*: all verksamhet som bedrivs i samband med en ekonomisk verksamhet, en affär eller ett företag, oavsett om den är privat eller offentlig eller om den drivs i vinstgivande eller icke vinstgivande syfte.

- 8) *utsläpp*: utsläpp i miljön, som ett resultat av mänsklig verksamhet, av ämnen, beredningar, organismer eller mikroorganismer.

- 9) *överhängande hot om skada*: en tillräcklig sannolikhet för att en miljöskada skall uppkomma inom en nära framtid.

- 10) *förebyggande åtgärder*: åtgärder som vidtas med anledning av en händelse, handling eller försummelse som har framkallat ett överhängande hot om miljöskada, i syfte att förebygga eller minimera denna skada.

- 11) *hjälpåtgärder*: varje åtgärd eller kombination av åtgärder, bland annat begränsnings- eller interimsåtgärder som vidtas för att återställa, sanera eller ersätta skadade naturresurser och/eller försämrade funktioner eller för att tillhandahålla en motsvarighet till dessa naturresurser eller funktioner i enlighet med bilaga II.

- 12) *naturresurs*: skyddade arter och naturliga livsmiljöer, vatten och mark.

- 13) *funktioner och naturresursfunktioner*: de funktioner en naturresurs har till förmån för en annan naturresurs och/eller allmänheten.

- 14) *ursprungligt tillstånd*: det tillstånd som naturresursen och funktionerna skulle ha befunnit sig i vid skadetillfället om miljöskadan inte hade uppkommit, såvitt kan bedömas på grundval av bästa tillgängliga information.

- 15) *återhämtning, inklusive naturlig återhämtning*: när det gäller vatten, skyddade arter och naturliga livsmiljöer, de skadade naturresursernas och/eller de försämrade funktionernas återgång till sitt ursprungliga tillstånd, och, när det gäller markskador, eliminering av alla betydande risker för negativa effekter på människors hälsa.

- 16) *kostnader*: de kostnader som är skäligen med hänsyn till behovet att säkerställa ett korrekt och effektivt genomförande av detta direktiv, inbegripet kostnaderna för att bedöma miljöskadan, ett överhängande hot om en sådan skada, handlingsalternativ samt administrativa och rättsliga kostnader, tillsynskostnader, kostnader för datainsamling och andra allmänna kostnader samt kostnader för övervakning och kontroll.

Artikel 3

Räckvidd

1. Detta direktiv skall tillämpas på

- a) miljöskador som orsakas av någon av de yrkesverksamheter som förtecknas i bilaga III samt överhängande hot om att sådana skador uppkommer på grund av någon av dessa verksamheter,

- b) skador på skyddade arter och naturliga livsmiljöer som orsakas av andra yrkesverksamheter än de som förtecknas i bilaga III samt överhängande hot om att sådana skador uppkommer på grund av någon av dessa verksamheter när verksamhetsutövaren har begått ett fel eller en försummelse.

2. Detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av strängare gemenskapslagstiftning som reglerar utövandet av någon av de verksamheter som omfattas av direktivet, eller tillämpningen av gemenskapslagstiftning som innehåller bestämmelser om behörighetskonflikter.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av relevant nationell lagstiftning, skall detta direktiv inte ge privata parter rätt till ersättning för en miljöskada eller ett överhängande hot om en sådan skada.

Artikel 4

Undantag

1. Detta direktiv skall inte omfatta miljöskador eller överhängande hot om sådana skador som orsakas av

- a) väpnade konflikter, fientligheter, inbördeskrig eller uppror,
- b) exceptionella och oundvikliga naturfenomen, som det inte är möjligt att skydda sig mot.

2. Detta direktiv skall inte tillämpas på miljöskador eller överhängande hot om sådana skador som uppkommer till följd av tillbud för vilka ansvar eller ersättning omfattas av någon av de internationella konventioner som finns förtecknade i bilaga IV, inklusive alla eventuella framtida ändringar av dessa, och som är i kraft i de berörda medlemsstaterna.

3. Detta direktiv skall inte påverka verksamhetsutövarens rätt att begränsa sitt ansvar i enlighet med nationell lagstiftning om genomförande av 1976 års konvention om begränsning av sjörättsligt skadeståndsansvar, inbegripet eventuella framtida ändringar av denna, eller 1988 års Strasbourgkonvention om begränsning av skadeståndsansvar på inre vattenvägar, inbegripet eventuella framtida ändringar av denna.

4. Detta direktiv skall inte tillämpas på sådana kärntekniska risker, miljöskador eller överhängande hot om sådana skador som kan orsakas av verksamheter som omfattas av Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen eller av tillbud eller verksamheter för vilka ansvar eller ersättning omfattas av något av de internationella instrument som finns förtecknade i bilaga V, inklusive alla eventuella framtida ändringar av dessa.

5. Detta direktiv skall endast tillämpas på miljöskador eller överhängande hot om sådana skador som orsakas av en förorening av diffus karaktär, där det är möjligt att fastställa orsaks sambandet mellan skadan och enskilda verksamhetsutövares verksamhet.

6. Detta direktiv skall inte tillämpas på verksamheter vars främsta syfte är att tillhandahålla tjänster åt det nationella försvaret eller tjäna internationell säkerhet eller vars enda syfte är att skydda mot naturkatastrofer.

Artikel 5

Förebyggande åtgärder

1. Om det, innan en miljöskada uppkommit, finns ett överhängande hot om att en sådan skada kan uppkomma, skall verksamhetsutövaren utan dröjsmål vidta nödvändiga förebyggande åtgärder.

2. Medlemsstaterna skall vid behov, och i varje fall när ett överhängande hot om miljöskada inte avväjts trots de förebyggande åtgärder som verksamhetsutövaren vidtagit, ålägga verksamhetsutövare att så snart som möjligt underrätta den behöriga myndigheten om alla relevanta aspekter av situationen.

3. Den behöriga myndigheten får när som helst

- a) kräva att verksamhetsutövaren lämnar information om alla överhängande hot om miljöskada eller misstänkta fall av sådana överhängande hot,
- b) kräva att verksamhetsutövaren vidtar nödvändiga förebyggande åtgärder,
- c) ge instruktioner till verksamhetsutövaren, vilka skall följas när nödvändiga förebyggande åtgärder vidtas, eller
- d) själv vidta nödvändiga förebyggande åtgärder.

4. Den behöriga myndigheten skall kräva att förebyggande åtgärder vidtas av verksamhetsutövaren. Om verksamhetsutövaren inte fullgör de skyldigheter som anges i punkt 1 eller punkt 3 b eller 3 c, inte kan identifieras eller enligt detta direktiv inte behöver bära kostnaderna, får den behöriga myndigheten själv vidta dessa åtgärder.

Artikel 6

Hjälpåtgärder

1. Om en miljöskada har uppkommit, skall verksamhetsutövaren utan dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten om alla relevanta aspekter av situationen och vidta

- a) alla åtgärder som kan genomföras för att omedelbart kontrollera, innesluta, flytta eller på annat sätt hantera de aktuella förorenande ämnena och/eller alla andra skadefaktorer för att begränsa eller förhindra ytterligare miljöskada och negativa effekter på människors hälsa eller ytterligare försämring av funktionerna samt

- b) nödvändiga hjälpåtgärder i enlighet med artikel 7.

2. Den behöriga myndigheten får när som helst

- a) kräva att verksamhetsutövaren lämnar kompletterande information om alla skador som har uppkommit,
- b) vidta, kräva att verksamhetsutövaren vidtar eller ge instruktioner till verksamhetsutövaren om alla genomförbara åtgärder för att omedelbart kontrollera, innesluta, flytta eller på annat sätt hantera de aktuella förorenande ämnena och/eller andra skadefaktorer för att förhindra ytterligare miljöskada och negativa effekter på människors hälsa eller ytterligare försämring av funktionerna,
- c) kräva att verksamhetsutövaren vidtar nödvändiga hjälpåtgärder,
- d) ge instruktioner till verksamhetsutövaren om de nödvändiga hjälpåtgärder som skall vidtas, eller
- e) själv vidta nödvändiga hjälpåtgärder.

3. Den behöriga myndigheten skall kräva att hjälpåtgärder vidtas av verksamhetsutövaren. Om verksamhetsutövaren inte uppfyller kraven i punkt 1 eller 2 b, c eller d, inte kan identifieras eller enligt detta direktiv inte behöver bära kostnaderna, får den behöriga myndigheten själv vidta dessa åtgärder.

Artikel 7

Fastställande av hjälpåtgärder

1. Verksamhetsutövarna skall i enlighet med bilaga II fastställa möjliga åtgärder och lägga fram dem för den behöriga myndigheten för godkännande, såvida inte den behöriga myndigheten har vidtagit åtgärder enligt artikel 6.2 e och 6.3.

2. Den behöriga myndigheten skall besluta vilka hjälpåtgärder som skall vidtas i enlighet med bilaga II, vid behov i samarbete med den berörda verksamhetsutövaren.

3. Om flera olika miljöskador har uppkommit på ett sådant sätt att den behöriga myndigheten inte kan sörja för att alla nödvändiga hjälpåtgärder vidtas samtidigt, skall den behöriga myndigheten ha rätt att besluta vilken miljöskada som skall avhjälpas först.

När den behöriga myndigheten fattar detta beslut skall den bland annat beakta de olika miljöskadornas art, omfattning och hur allvarliga de är, samt möjligheten till naturlig återhämtning. Risker för människors hälsa skall också beaktas.

4. Den behöriga myndigheten skall uppmana de personer som avses i artikel 12.1 och under alla omständigheter de personer som äger den mark där hjälpåtgärderna skall vidtas att lämna synpunkter som myndigheten skall beakta.

Artikel 8

Kostnader för förebyggande åtgärder och

1. Verksamhetsutövaren skall bära kostnaderna för de förebyggande åtgärder och hjälpåtgärder som vidtas i enlighet med detta direktiv.

2. Om inte annat följer av punkterna 3 och 4, skall den behöriga myndigheten från den verksamhetsutövare som orsakat skadan eller det överhängande hotet om skada få ersättning, bland annat genom att egendom ställs som säkerhet eller genom andra lämpliga garantier, för de kostnader myndigheten haft i samband med de förebyggande åtgärder eller hjälpåtgärder som vidtagits i enlighet med detta direktiv.

Den behöriga myndigheten får emellertid besluta att inte kräva full ersättning, om kostnaden för detta skulle bli högre än ersättningsbeloppet eller om verksamhetsutövaren inte kan identifieras.

3. En verksamhetsutövare skall inte vara skyldig att bära kostnaderna för förebyggande åtgärder eller hjälpåtgärder som vidtas i enlighet med detta direktiv, om han kan visa att miljöskadan eller det överhängande hotet om en sådan skada

a) har orsakats av tredje part och uppkom trots att nödvändiga säkerhetsåtgärder vidtagits, eller

b) är ett resultat av efterlevnaden av tvingande beslut eller anvisningar från en offentlig myndighet, under förutsättning att beslutet eller anvisningarna inte är en följd av ett utsläpp eller ett tillbud som orsakats av verksamhetsutövarens egen verksamhet.

I sådana fall skall medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att göra det möjligt för verksamhetsutövaren att få ersättning för de kostnader han åsamkats.

4. Medlemsstaterna får tillåta att verksamhetsutövaren befrias från att bära kostnaden för hjälpåtgärder som vidtas i enlighet med detta direktiv, om han kan visa att han inte har begått något fel eller någon försummelse och att miljöskadan orsakades av

a) ett utsläpp eller en händelse som uttryckligen är tillåten och fullt ut överensstämmer med villkoren i ett godkännande, som givits i eller enligt tillämpliga nationella lagar och andra författningar, varigenom de av gemenskapen antagna lagstiftningsåtgärderna enligt bilaga III genomförs, så som de tillämpades vid tidpunkten för utsläppet eller händelsen,

b) ett utsläpp eller en verksamhet eller ett särskilt sätt att använda en produkt inom ramen för en verksamhet som enligt den vetenskapliga och tekniska kunskap som fanns tillgänglig när utsläppet eller verksamheten ägde rum inte ansågs kunna orsaka miljöskador, vilket verksamhetsutövaren skall visa.

5. De åtgärder som vidtas av den behöriga myndigheten enligt artiklarna 5.3 och 5.4 samt 6.2 och 6.3 skall inte påverka den berörda verksamhetsutövarens ansvar enligt detta direktiv eller tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget.

Artikel 9

Kostnadsfördelning när skadan vållats av flera partern

Detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av nationella bestämmelser angående kostnadsfördelning när skadan vållats av flera parter, särskilt angående fördelningen av ansvar mellan tillverkaren och användaren av en produkt.

Artikel 10

Tidsfrist för talan om ersättning för kostnader

Den behöriga myndigheten skall ha rätt att inleda förfaranden om ersättning för kostnader mot den verksamhetsutövare, eller i förekommande fall tredje part, som har orsakat skadan eller det överhängande hotet om en sådan skada, i samband med åtgärder som har vidtagits i enlighet med detta direktiv, inom fem år efter det att åtgärderna har slutförts eller den ansvarige verksamhetsutövaren eller tredje parten har identifierats.

Artikel 11

Behörig myndighet

1. Medlemsstaterna skall utse den eller de behöriga myndigheter som skall svara för utförandet av de uppgifter som anges i detta direktiv.

2. Den behöriga myndigheten skall fastställa vilken verksamhetsutövare som har orsakat skadan eller det överhängande hotet om en sådan skada, bedöma skadans betydelse och bestämma vilka hjälpåtgärder som skall vidtas med hänvisning till bilaga II. Den behöriga myndigheten skall därför ha rätt att kräva att den berörda verksamhetsutövaren genomför en egen bedömning samt lämnar de upplysningar och uppgifter som är nödvändiga.

3. Medlemsstaterna skall se till att den behöriga myndigheten kan delegera genomförandet av nödvändiga förebyggande åtgärder eller hjälpåtgärder till en tredje part eller kan kräva att en tredje part genomför sådana åtgärder.

4. Alla beslut som fattas enligt detta direktiv och i vilka det föreskrivs förebyggande åtgärder eller hjälpåtgärder skall innehålla en noggrann redovisning av grunderna för beslutet. Den berörda verksamhetsutövaren skall snarast underrättas om sådana beslut och samtidigt informeras om vilka rättsmedel som står till buds enligt den berörda medlemsstatens lagstiftning och vilka tidsfrister som gäller för överklagande.

Artikel 12

Begäran om åtgärder

1. Fysiska eller juridiska personer
 - a) som berörs eller kan antas bli berörda av en miljöskada eller
 - b) som har ett tillräckligt intresse i miljöbeslut som rör skadan, eller alternativt
 - c) som hävdar att en rättighet kränkts, när detta utgör en förutsättning enligt en medlemsstats förvaltningsprocessrättsliga lagstiftning,

skall ha rätt att till den behöriga myndigheten rapportera eventuella iakttagelser om miljöskador eller överhängande hot om sådana skador som de känner till, och begära att den behöriga myndigheten vidtar åtgärder i enlighet med detta direktiv.

Vad som utgör "tillräckligt intresse" respektive "att en rättighet kränkts" skall avgöras av medlemsstaterna.

En icke-statlig organisation som främjar skyddet av miljön och som uppfyller alla krav i den nationella lagstiftningen skall för detta syfte anses ha ett tillräckligt intresse enligt led b. Sådana organisationer skall också anses ha rättigheter som kan kränkas enligt led c.

2. En begäran om åtgärder skall åtföljas av relevanta upplysningar och uppgifter som styrker iakttagelserna om den aktuella miljöskadan.

3. När en begäran om åtgärder och åtföljande iakttagelser på ett rimligt sätt ger belägg för att miljöskada föreligger, skall den behöriga myndigheten beakta alla dessa observationer och framställningar om åtgärder. Under sådana omständigheter skall den behöriga myndigheten ge den berörda verksamhetsutövaren tillfälle att tillkännage sina egna synpunkter beträffande begäran om åtgärder och åtföljande observationer.

4. Den behöriga myndigheten skall snarast möjligt, och i varje fall i enlighet med de tillämpliga bestämmelserna i nationell lagstiftning, informera de personer enligt punkt 1 som rapporterade sina iakttagelser till myndigheten om sitt beslut

att tillmötesgå eller avslå begäran om åtgärder och skall ange skälen för detta.

5. Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa bestämmelserna i punkterna 1 och 4 vid överhängande hot om skada.

Artikel 13

Prövningsförfaranden

1. De personer som avses i artikel 12.1 skall ha möjlighet att få den behöriga myndighetens beslut, handlingar eller underlåtelse att handla enligt detta direktiv prövade i processrättsligt och materiellt hänseende i domstol eller av något annat oberoende och opartiskt offentligt organ.

2. Detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av bestämmelser i nationell lagstiftning som reglerar möjligheten till domstolsprövning och enligt vilka alla möjligheter till administrativ prövning skall vara uttömda innan en rättslig prövning kan komma i fråga.

Artikel 14

Ekonomisk säkerhet

1. Medlemsstaterna skall vidta åtgärder för att främja att lämpliga ekonomiska och finansiella aktörer utvecklar instrument och marknader för ekonomisk säkerhet, inklusive finansiella mekanismer vid insolvens, i syfte att verksamhetsutövare skall kunna utnyttja finansiella garantier för att fullgöra sitt ansvar enligt detta direktiv.

2. Kommissionen skall före den ... (*) lägga fram en rapport om direktivets effektivitet i fråga om faktiskt avhjälpande av miljöskador, om tillgänglighet till rimliga kostnader och om villkor för försäkring och annan slags ekonomisk säkerhet för de verksamheter som omfattas av bilaga III. Mot bakgrund av denna rapport får kommissionen lämna förslag om obligatorisk ekonomisk säkerhet.

Artikel 15

Samarbete mellan medlemsstaterna

1. Om en miljöskada påverkar eller sannolikt kommer att påverka flera medlemsstater, skall dessa samarbeta, inklusive genom ett lämpligt utbyte av information, för att se till att förebyggande åtgärder och, vid behov, hjälpåtgärder vidtas för att avhjälpa denna miljöskada.

2. Om en miljöskada har inträffat, skall den medlemsstat på vars territorium skadan har uppkommit lämna tillräcklig information till de medlemsstater som kan påverkas.

3. Om en medlemsstat inom sina gränser konstaterar en skada som har orsakats utanför landets gränser, kan den rapportera detta till kommissionen och andra berörda medlemsstater. Medlemsstaten kan lämna rekommendationer till de förebyggande åtgärder eller hjälpåtgärder som skall vidtas och får, i enlighet med detta direktiv, söka täckning för de kostnader som åsamkats den i samband med att förebyggande åtgärder och hjälpåtgärder vidtagits.

(*) Åtta år efter det att detta direktiv har trätt i kraft.

Artikel 16

Förhållande till nationell rätt

1. Detta direktiv får inte hindra medlemsstaterna från att behålla eller införa strängare bestämmelser om förebyggande och avhjälpande av miljöskador, t.ex. om att ytterligare verksamheter skall omfattas av kraven om förebyggande och avhjälpande åtgärder i detta direktiv, och om identifiering av ytterligare ansvariga parter.

2. Detta direktiv får inte hindra medlemsstaterna från att anta lämpliga bestämmelser, exempelvis om förbud mot dubbel ersättning av kostnader, i situationer där en behörig myndighet enligt detta direktiv och en person vars egendom berörs av en miljöskada samtidigt gör sina anspråk gällande.

Artikel 17

Tidsmässig tillämpning

Detta direktiv skall inte gälla

- skador som orsakats av utsläpp, händelser eller tillbud som ägde rum före det datum som avses i artikel 19.1,
- skador som orsakats av utsläpp, händelser eller tillbud som ägde rum efter det datum som avses i artikel 19.1, om dessa härrör från en särskild verksamhet som ägde rum och avslutades före nämnda datum,
- sådana skador där mer än 30 år har gått sedan tidpunkten för det utsläpp, de händelser eller det tillbud som ledde till skadorna.

Artikel 18

Rapporter och översyn

1. Medlemsstaterna skall rapportera till kommissionen om de erfarenheter som gjorts vid tillämpningen av detta direktiv senast den ... (*). Rapporterna skall innehålla den information och de uppgifter som anges i bilaga VI.

2. På grundval härav skall kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet före den ... (**), vilken skall innefatta eventuella lämpliga förslag till ändringar.

3. Rapporten enligt punkt 2 skall innefatta en översyn av

- a) tillämpningen av artikel 4.2 och 4.4 när det gäller uteslutning från direktivets räckvidd av föreningar vilka omfattas av de internationella instrument som anges i bilagorna IV och V, särskilt mot bakgrund av de erfarenheter som gjorts inom relevanta internationella forum, t.ex. IMO och Euratom, och konventioner, och i vilken omfattning dessa instrument har trätt i kraft och/eller har genomförts av medlemsstaterna och/eller har modifierats, varvid hänsyn skall

tas till alla relevanta miljöskador som orsakats av sådan verksamhet och vilka hjälpåtgärder som vidtagits,

- b) tillämpningen av direktivet på miljöskador som orsakats av genetiskt modifierade organismer, särskilt mot bakgrund av erfarenheterna inom relevanta internationella forum och konventioner, t.ex. konventionen om biologisk mångfald och Cartagena-protokollet om biosäkerhet, samt resultaten av miljöskador orsakade av genetiskt modifierade organismer,
- c) tillämpningen av direktivet med avseende på skyddade arter och naturliga livsmiljöer,
- d) de instrument som kan komma att föras in i bilagorna III, IV och V.

Artikel 19

Genomförande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den ... (***). De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv samt en jämförelsetabell över bestämmelserna i detta direktiv och de nationella bestämmelser som antagits.

Artikel 20

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 21

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i ...

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

(*) Nio år efter det att detta direktiv har trätt i kraft.

(**) Tio år efter det att detta direktiv har trätt i kraft.

(***) Tre år efter det att detta direktiv har trätt i kraft.

BILAGA I

KRITERIER SOM AVSES I ARTIKEL 2.1 a

Betydelsen av alla skador som har negativa följder när det gäller att uppnå eller bibehålla en gynnsam bevarandestatus för livsmiljöer eller arter skall bedömas utifrån bevarandestatusen vid tidpunkten för skadan på dessa arter eller livsmiljöer, deras rekreativvärde och deras förmåga till återbildning. Betydande negativa förändringar av det ursprungliga tillståndet bör bedömas med hjälp av mätbara uppgifter såsom

- antalet individer, deras täthet eller utbredningsområde,
- de enskilda individernas eller det skadade områdets roll i förhållande till arterna eller till bevarandet av livsmiljöer eller arternas eller livsmiljöns sällsynthet (bedöms lokalt, regionalt och på högre nivå, inbegripet på gemenskapsnivå),
- arternas förmåga till förökning (enligt den dynamik som är specifik för arten eller populationen i fråga), dess livskraft eller livsmiljöns förmåga till återbildning (enligt den dynamik som är specifik för dess karakteristiska arter eller deras populationer),
- förmågan hos arterna eller livsmiljöerna att, kort tid efter det att skadan har skett, återhämta sig, utan andra åtgärder än ökade skyddsåtgärder, till ett tillstånd som endast genom artens eller livsmiljöns dynamik leder till ett tillstånd som bedöms vara likvärdigt med eller bättre än det ursprungliga tillståndet.

En skada som bevisligen påverkar människors hälsa måste klassificeras som betydande.

Följande skador behöver inte klassificeras som betydande:

- Negativa variationer som är mindre än de naturliga variationer som betraktas som normala för den berörda arten eller livsmiljön.
- Negativa variationer som beror på naturliga orsaker eller som är ett resultat av ingripanden i samband med den normala förvaltningen av områden, och som är fastställda i protokoll eller måldokument för den berörda livsmiljön eller som utförts tidigare av ägare eller verksamhetsutövare.
- Skador på arter eller livsmiljöer för vilka det fastställts att de kommer att återhämta sig, inom en kort tidsperiod och utan ingripanden, antingen till det ursprungliga tillståndet eller till ett tillstånd som endast genom artens eller livsmiljöns dynamik leder till ett tillstånd som bedöms vara likvärdigt med eller bättre än det ursprungliga tillståndet.

BILAGA II

AVHJÄLPANDE AV MILJÖSKADOR

Denna bilaga innehåller en gemensam ram som skall tillämpas för att man skall kunna välja de åtgärder som är mest lämpliga för att garantera att miljöskador avhjälps.

1. ATT AVHJÄLPA SKADOR PÅ VATTEN, SKYDDADE ARTER OCH LIVSMILJÖER

Miljöskador på vatten, skyddade arter och livsmiljöer avhjälps genom att miljön återställs till sitt ursprungliga tillstånd genom primära, kompletterande och kompenserande hjälpåtgärder enligt följande:

- a) *Primär hjälpåtgärd*: hjälpåtgärder varigenom skadade naturresurser och/eller funktioner återgår till eller närmar sig sitt ursprungliga tillstånd,
- b) *Kompletterande hjälpåtgärd*: hjälpåtgärder som avser naturresurser och/eller funktioner vilka skall komplettera primära hjälpåtgärder som inte resulterat i att skador på naturresurser och/eller funktioner till fullo har avhjälpits,
- c) *Kompenserande hjälpåtgärd*: åtgärder som vidtas för att kompensera för tillfälliga förluster av naturresurser och/eller funktioner som uppstår mellan skadetillfället och till dess primära hjälpåtgärder har fått full verkan,
- d) *Tillfälliga förluster*: förluster som beror på att de skadade naturresurserna och/eller funktionerna inte kan utföra sina ekologiska uppgifter eller utnyttjas av andra naturresurser eller allmänheten förrän de primära eller kompletterande åtgärderna har vidtagits. Det innebär inte ekonomisk ersättning till allmänheten.

Om primära hjälpåtgärder inte leder till att miljön återställs till sitt ursprungliga tillstånd skall kompletterande hjälpåtgärder vidtas. Dessutom skall kompenserande hjälpåtgärder vidtas för att kompensera för tillfälliga förluster.

Att avhjälpa miljöskador i form av skador på vatten, skyddade arter och livsmiljöer innebär också undanröjande av alla betydande risker för att människors hälsa påverkas negativt.

1.1 Mål för avhjälpande av skador

Syftet med primära hjälpåtgärder

- 1.1.1 Syftet med primära hjälpåtgärder är att de skadade naturresurserna och/eller funktionerna skall återställas eller närmas till det ursprungliga tillståndet.

Syftet med kompletterande hjälpåtgärder

- 1.1.2 Om de skadade naturresurserna och/eller funktionerna inte återgår till det ursprungliga tillståndet skall kompletterande hjälpåtgärder vidtas. Kompletterande hjälpåtgärder syftar till att uppnå en liknande nivå för naturresurser och/eller funktioner, eventuellt också på en annan plats, som skulle ha uppnåtts om den skadade platsen hade återställts till sitt ursprungliga tillstånd. Om möjligt och om så är lämpligt bör den alternativa platsen ha geografisk anknytning till den skadade platsen, med beaktande av den berörda befolkningens intressen.

Syftet med kompenserande hjälpåtgärder

- 1.1.3 Kompenserande hjälpåtgärder skall vidtas för att kompensera för tillfälliga förluster av naturresurser och funktioner i avvaktan på återhämtning. Denna kompensation består av ytterligare förbättringar av skyddade naturliga livsmiljöer och arter eller vatten antingen på den skadade platsen eller på en annan plats. Den består inte av ekonomisk ersättning till allmänheten.

1.2 Fastställande av hjälpåtgärder

Fastställande av primära hjälpåtgärder

- 1.2.1 Möjligheten skall övervägas att vidta åtgärder för att inom ett kortare tidsperspektiv eller genom naturlig återhämtning direkt återställa naturresurserna och funktionerna till det ursprungliga tillståndet.

Fastställande av kompletterande och kompenserande hjälpåtgärder

- 1.2.2 Vid fastställandet av omfattningen av kompletterande och kompenserande hjälpåtgärder skall användningen av ekvivalensmetoder, där naturresurs jämförs med naturresurs och funktion med funktion, övervägas först. Enligt dessa metoder skall åtgärder som ger naturresurser och/eller funktioner av samma typ, kvalitet och mängd som de skadade övervägas först. Om detta inte är möjligt skall alternativa naturresurser och/eller funktioner tillhandahållas. Minskad kvalitet kan t.ex. kompenseras genom en ökad mängd hjälpåtgärder.
- 1.2.3 I första hand skall ekvivalensmetoder användas där naturresurs jämförs med naturresurs och funktion med funktion, men om det inte är möjligt skall alternativa värderingsmetoder användas. Den behöriga myndigheten får föreskriva metod, till exempel ekonomisk värdering, för att fastställa omfattningen av de nödvändiga kompletterande och kompenserande åtgärderna. Om det är fullt möjligt att uppskatta värdet av de förlorade naturresurserna och/eller funktionerna, men det inte är möjligt att inom rimlig tid eller till rimlig kostnad uppskatta värdet av de naturresurser och/eller funktioner som skall ersätta dessa, kan den behöriga myndigheten välja hjälpåtgärder vars kostnader motsvarar det uppskattade ekonomiska värdet av de förlorade naturresurserna och/eller funktionerna.

De kompletterande och kompenserande hjälpåtgärderna bör utformas på ett sådant sätt att de ger ytterligare naturresurser och/eller funktioner som avspeglar tidspreferenserna och tidsprofilen för hjälpåtgärderna. Till exempel, ju längre tid det tar innan det ursprungliga tillståndet nås, desto mer hjälpåtgärder skall vidtas (vid i övrigt lika förhållanden).

1.3 Val av hjälpalternativ

- 1.3.1 De rimliga hjälpalternativen bör bedömas med användning av bästa tillgängliga teknik på grundval av följande kriterier:

- Varje alternativs effekter på allmänhetens hälsa och säkerhet.
- Kostnaden för att genomföra alternativet.
- Sannolikheten att varje alternativ skall bli framgångsrikt.
- I vilken utsträckning varje alternativ bidrar till att förebygga framtida skador och undvika att ytterligare skador uppstår till följd av genomförandet av alternativet.
- I vilken utsträckning varje alternativ gynnar naturresursens och/eller funktionens olika komponenter.
- I vilken utsträckning varje alternativ beaktar de relevanta sociala, ekonomiska och kulturella önskemålen samt andra relevanta faktorer som är specifika för platsen.
- Den tid som går åt för att verkningsfullt återställa miljöskadan.
- I vilken utsträckning varje alternativ leder till att återställa platsen för miljöskadan.
- Den geografiska anknytningen till den skadade platsen.

- 1.3.2 Vid bedömningen av de olika hjälpalternativen får sådana primära hjälpåtgärder vidtas som inte helt återställer det vatten, de skyddade arter eller den livsmiljö som skadats till det ursprungliga tillståndet eller som kräver mer tid. Ett sådant beslut får fattas endast om de naturresurser och/eller funktioner som går förlorade i det ursprungliga området till följd av beslutet kompenseras genom ökade kompletterande eller kompenserande åtgärder så att en liknande nivå som tidigare för naturresurser och/eller funktioner uppnås. Detta är t.ex. fallet om likvärdiga naturresurser och/eller funktioner kan tillhandahållas till lägre kostnad på en annan plats. Dessa ytterligare hjälpåtgärder skall fastställas i enlighet med bestämmelserna i avsnitt 1.2.2.

- 1.3.3 Utan hinder av bestämmelserna i avsnitt 1.3.2 och i enlighet med artikel 7.3 har den behöriga myndigheten rätt att besluta att inga ytterligare hjälpåtgärder skall vidtas, om

- a) de hjälpåtgärder som redan vidtagits säkerställer att det inte längre föreligger någon betydande risk för människors hälsa, för vatten eller skyddade arter och naturliga livsmiljöer och
- b) kostnaderna för de hjälpåtgärder som bör vidtas för att nå det ursprungliga tillståndet eller liknande nivå inte står i proportion till de miljöfördelar som skall uppnås.

2. ATT AVHJÄLPA MARKSKADOR

Erforderliga åtgärder skall vidtas för att minst se till att de förorenande ämnena avlägsnas, kontrolleras, innesluts eller minskas, så att den förorenade marken, med hänsyn till dess nuvarande användning eller den vid tidpunkten för skadan godkända framtida användningen, inte längre utgör någon betydande risk för att människors hälsa påverkas negativt. Bedömningen av om risker föreligger skall göras genom riskbedömningsförfaranden där man beaktar markens egenskaper och funktion, typ och koncentration av de skadliga ämnena, preparaten, organismerna eller mikroorganismerna, den fara som dessa utgör och risken för spridning. Markens användning skall bestämmas genom de planer för markanvändning eller i förekommande fall andra relevanta bestämmelser som gällde när skadan uppstod.

Om markanvändningen ändras skall alla nödvändiga åtgärder vidtas för att förhindra att människors hälsa påverkas negativt.

Om det saknas planer för markanvändning eller andra relevanta bestämmelser skall karaktären av det berörda område där skadan uppstod, med beaktande av områdets förväntade utveckling, vara avgörande för användningen av det särskilda området.

Möjligheten till naturlig återhämtning, dvs. ett alternativ utan direkta mänskliga ingrepp i återhämtningsprocessen, skall övervägas.

BILAGA III

VERKSAMHETER SOM AVSES I ARTIKEL 3.1

1. Drift av anläggningar som kräver tillstånd i enlighet med rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar ⁽¹⁾. Detta innebär samtliga verksamheter som förtecknas i bilaga I till direktiv 96/61/EG med undantag för anläggningar eller delar av anläggningar som används för forskning, utveckling och provning av nya produkter och processer.
2. Avfallshantering, bl.a. insamling, transport, återvinning och bortskaffande av farligt avfall och annat avfall, inbegripet övervakning av sådan verksamhet och efterbehandling av deponier, som kräver tillstånd eller registrering i enlighet med rådets direktiv 75/442/EEG av den 15 juli 1975 om avfall ⁽²⁾ och 91/689/EEG av den 12 december 1991 om farligt avfall ⁽³⁾.

Denna hantering omfattar bl.a. drift av deponier som omfattas av rådets direktiv 1999/31/EG av den 26 april 1999 om deponering av avfall ⁽⁴⁾ och drift av förbränningsanläggningar som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/76/EG av den 4 december 2000 om förbränning av avfall ⁽⁵⁾.

I enlighet med detta direktiv får medlemsstaterna besluta att denna hantering inte skall omfatta spridning inom jordbruket av avloppsslam från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse, vilket behandlats så att det uppnått en godkänd standard.

3. Alla utsläpp i inlandsytvatten för vilka det krävs förhandstillstånd enligt rådets direktiv 76/464/EEG av den 4 maj 1976 om förorening genom utsläpp av vissa farliga ämnen i gemenskapens vattenmiljö ⁽⁶⁾.
4. Alla utsläpp av ämnen i grundvatten för vilka det krävs förhandstillstånd enligt rådets direktiv 80/68/EEG av den 17 december 1979 om skydd för grundvatten mot förorening genom vissa farliga ämnen ⁽⁷⁾.
5. Utsläpp eller injektering av förorenande ämnen i inlandsytvatten eller grundvatten för vilka det krävs tillstånd, godkännande eller registrering enligt direktiv 2000/60/EG.
6. Uttag och uppdämning av vatten som kräver förhandstillstånd enligt direktiv 2000/60/EG.
7. Tillverkning, användning, förvaring, bearbetning, ifyllning, utsättning i miljön och transport på plats av
 - a) farliga ämnen såsom de definieras i artikel 2.2 i rådets direktiv 67/548/EEG av den 27 juni 1967 om tillnärmning av lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen ⁽⁸⁾;
 - b) farliga ämnen såsom de definieras i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/45/EG av den 31 maj 1999 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat ⁽⁹⁾;
 - c) växtskyddsmedel enligt definitionen i artikel 2.1 i rådets direktiv 91/414/EEG av den 15 juli 1991 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden ⁽¹⁰⁾;

⁽¹⁾ EGT L 257, 10.10.1996, s. 26. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG (EUT L 156, 25.6.2003, s. 17).

⁽²⁾ EGT L 194, 25.7.1975, s. 39. Direktivet senast ändrat genom kommissionens beslut 96/350/EG (EGT L 135, 6.6.1996, s. 32).

⁽³⁾ EGT L 377, 31.12.1991, s. 20. Direktivet ändrat genom direktiv 94/31/EG av den 27 juni 1994 (EGT L 168, 2.7.1994, s. 28).

⁽⁴⁾ EGT L 182, 16.7.1999, s. 1.

⁽⁵⁾ EGT L 332, 28.12.2000, s. 91.

⁽⁶⁾ EGT L 129, 18.5.1976, s. 23. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽⁷⁾ EGT L 20, 26.1.1980, s. 43. Direktivet ändrat genom direktiv 91/692/EEG (EGT L 377, 31.12.1991, s. 48).

⁽⁸⁾ EGT L 196, 16.8.1967, s. 1. Direktivet senast ändrat genom förordning (EG) nr 807/2003 (EUT L 122, 16.5.2003, s. 36).

⁽⁹⁾ EGT L 200, 30.7.1999, s. 1. Direktivet ändrat genom kommissionens direktiv 2001/60/EG (EGT L 226, 22.8.2001, s. 5).

⁽¹⁰⁾ EGT L 230, 19.8.1991, s. 2. Direktivet senast ändrat genom förordning (EG) nr 806/2003 (EUT L 122, 6.5.2003, s. 1).

- d) biocidprodukter enligt definitionen i artikel 2.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/8/EG av den 16 februari 1998 om utsläppande av biocidprodukter på marknaden ⁽¹⁾.
8. Transport på väg, järnväg, inre vattenvägar eller sjö- eller lufttransport av sådant farligt eller förorenande gods som avses i bilaga A till rådets direktiv 94/55/EG av den 21 november 1994 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om transport av farligt gods på väg ⁽²⁾ eller i bilagan till rådets direktiv 96/49/EG av den 23 juli 1996 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om transport av farligt gods på järnväg ⁽³⁾ eller enligt definitionen i rådets direktiv 93/75/EEG av den 13 september 1993 om minimikrav för fartyg som anlöper eller avgår från gemenskapens hamnar med farligt eller förorenande gods ⁽⁴⁾.
9. Drift av anläggningar som kräver tillstånd i enlighet med rådets direktiv 84/360/EEG av den 28 juni 1984 om bekämpning av luftförorening från industrianläggningar ⁽⁵⁾ för utsläpp till luften av sådana förorenade ämnen som omfattas av det direktivet.
10. All innesluten användning, även transport, som inbegriper genetiskt modifierade mikroorganismer såsom de definieras i rådets direktiv 90/219/EEG av den 23 april 1990 om innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer ⁽⁶⁾.
11. All avsiktlig utsättning i miljön, transport och utsläppande på marknaden av genetiskt modifierade organismer såsom de definieras i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG ⁽⁷⁾.
12. Gränsöverskridande avfallstransporter inom, till eller från Europeiska unionen som kräver ett godkännande eller som är förbjudna enligt rådets förordning (EEG) nr 259/93 av den 1 februari 1993 om övervakning och kontroll av avfallstransporter inom, till och från Europeiska gemenskapen ⁽⁸⁾.
-

⁽¹⁾ EGT L 123, 24.4.1998, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 319, 12.12.1994, s. 7. Direktivet senast ändrat genom kommissionens direktiv 2003/28/EG (EUT L 90, 8.4.2003, s. 45).

⁽³⁾ EGT L 235, 17.9.1996, s. 25. Direktivet senast ändrat genom kommissionens direktiv 2003/29/EG (EUT L 90, 8.4.2003, s. 47).

⁽⁴⁾ EGT L 247, 5.10.1993, s. 19. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/84/EG (EGT L 324, 29.11.2002, s. 53).

⁽⁵⁾ EGT L 188, 16.7.1984, s. 20. Direktivet senast ändrat genom direktiv 91/692/EEG (EGT L 377, 31.12.1991, s. 48).

⁽⁶⁾ EGT L 117, 8.5.1990, s. 1. Direktivet senast ändrat genom beslut 2001/204/EG (EGT L 73, 15.3.2001, s. 32).

⁽⁷⁾ EGT L 106, 17.4.2001, s. 1. Direktivet ändrat genom rådets beslut 2002/811/EG (EGT L 280, 18.10.2002, s. 27).

⁽⁸⁾ EGT L 30, 6.2.1993, s. 1. Förordningen senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 2557/2001 (EGT L 349, 31.12.2001, s. 1).

*BILAGA IV***INTERNATIONELLA KONVENTIONER SOM AVSES I ARTIKEL 4.2**

- a) Internationell konvention av den 27 november 1992 om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja.
 - b) Internationell konvention av den 27 november 1992 om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja.
 - c) Internationell konvention av den 23 mars 2001 om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom bunkerolja.
 - d) Internationell konvention av den 3 maj 1996 om ansvar och ersättning för skada i samband med sjötransport av farliga och skadliga ämnen.
 - e) Konvention av den 10 oktober 1989 om ansvar för skada i samband med transport av farligt gods på väg, järnväg eller inre vattenvägar.
-

*BILAGA V***INTERNATIONELLA INSTRUMENT SOM AVSES I ARTIKEL 4.4**

- a) Pariskonventionen av den 29 juli 1960 om skadeståndsansvar på atomenergins område, och den tilläggskonvention som ingicks i Bryssel den 31 januari 1963.
 - b) Wienkonventionen av den 21 maj 1963 om ansvarighet för atomskada.
 - c) Konventionen av den 13 september 1997 om supplerande ersättning för atomskada.
 - d) Gemensamt protokoll av den 21 september 1988 rörande tillämpningen av Wienkonventionen och Pariskonventionen.
 - e) Brysselkonventionen av den 17 december 1971 om skadeståndsansvar vid sjötransport av atomsubstans.
-

BILAGA VI

INFORMATION OCH UPPGIFTER SOM AVSES I ARTIKEL 18.1

De nationella rapporter som avses i artikel 18.1 skall omfatta en förteckning över tillfällen då miljöskador har uppstått och tillfällen med ersättningsansvar enligt detta direktiv. För varje tillfälle skall följande information och uppgifter anges:

- 1) Typ av miljöskada, datum då miljöskadan inträffade och/eller upptäcktes och datum då förfaranden enligt detta direktiv inleddes.
- 2) Klassificeringskod efter verksamhet för den eller de ersättningsansvariga juridiska personerna (*).
- 3) Information om huruvida ansvariga parter eller behöriga parter har begärt rättslig prövning. (Uppgift om kändande och resultatet av prövningen skall anges).
- 4) Resultatet av återställandeprocessen.
- 5) Datum då förfarandena avslutades.

Medlemsstaterna får i sina rapporter ta med annan information och andra uppgifter som de anser värdefulla för en korrekt bedömning av hur direktivet fungerar, till exempel om följande:

- 1) Kostnader i samband med sådana hjälpåtgärder och förebyggande åtgärder som avses i detta direktiv:
 - Kostnader som betalats direkt av ansvariga parter, om denna information är tillgänglig.
Kostnader som ersatts av ansvariga parter.
 - Kostnader som inte ersatts av ansvariga parter (skäl till att ersättningen uteblivit bör anges).
- 2) Resultatet av stimulansåtgärderna och genomförandet av de instrument för ekonomisk säkerhet som används i enlighet med detta direktiv.
- 3) En bedömning av de ytterligare administrativa kostnader som den offentliga myndigheten ådrar sig varje år i samband med inrättande och förvaltning av de administrativa strukturer som krävs för att genomföra och kontrollera efterlevnaden av detta direktiv.

(*) NACE-koden kan användas (rådets förordning (EEG) nr 3037/90 om statistisk näringsgrensindelning i Europeiska gemenskapen (EGT L 293, 24.10.1990, s. 1)).

RÅDETS MOTIVERING

I INLEDNING

1. Den 21 februari 2002 förelade kommissionen rådet sitt förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador.

2. Europaparlamentet avgav sitt yttrande den 14 maj 2003.

Ekonomiska och sociala kommittén antog sitt yttrande den 18 juli 2002.

Regionkommittén meddelade i skrivelse daterad den 9 april 2002 att den avstod från att yttra sig.

3. Den 18 september 2003 antog rådet sin gemensamma ståndpunkt i enlighet med artikel 251 i fördraget.

II SYFTE

Avsikten med detta direktiv är att inrätta ett system genom vilket miljöskador kan förebyggas eller avhjälpas. Förslaget bygger på principen "förorenaren betalar": utövaren av den verksamhet som har orsakat miljöskada eller överhängande hot om sådan är ekonomiskt skadeståndsansvarig för att förebygga eller avhjälpa åtgärder vidtas. Detta skall få verksamhetsutövare att besluta om åtgärder samt finna metoder att minimisera risken för miljöskador så att de blir mindre utsatta för ekonomiskt skadeståndsansvar.

Att fastställa institutionella bestämmelser samt de exakta förfarandena för att uppnå föreskrivna resultat överläts till mycket stor del åt medlemsstaterna i linje med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

Vissa regler om de mål för avhjälpa som skall uppnås och om hur metoderna för detta skall väljas fastställs emellertid så att medlemsstaterna står på en minsta gemensam grund i syfte att åtgärderna skall kunna genomföras effektivt.

III ANALYS AV DEN GEMENSAMMA STÅNDPUNKTEN

1. Allmänt

Direktivet omfattar miljöskador på mark, vatten och den biologiska mångfalden orsakad av yrkesverksamheter (med ett antal undantag). Det omfattar inte ekonomiska förluster. Direktivet innehåller bestämmelser om skyldighet för verksamhetsutövare att – på egen bekostnad – vidta förebyggande åtgärder vid överhängande hot om skada och att avhjälpa skada som redan har inträffat.

I direktivet görs en åtskillnad mellan å ena sidan vissa yrkesverksamheter som medför stora risker – enligt förteckning i bilagan – för vilka alla miljöskador omfattas och där strikt skadeståndsansvar gäller och, å andra sidan, annan yrkesverksamhet, för vilken endast skador på skyddade arter och livsmiljöer omfattas, om utövaren begår fel eller en försummelse.

Därutöver föreskrivs i texten följande: Möjlighet för berörd allmänhet att begära åtgärder, samarbete mellan medlemsstaterna i händelse av gränsöverskridande föroreningar samt främjande av att instrument för ekonomisk säkerhet utvecklas. Bestämmelserna i detta direktiv är inte retroaktiva, dvs. omfattar inte skador vållade före tidpunkten för direktivets genomförande.

Kommissionen har godkänt den av rådet överenskomna gemensamma ståndpunkten.

2. Europaparlamentets ändringar

Vid sin plenaromröstning den 14 maj 2003 antog Europaparlamentet 48 *ändringar* i förslaget.

Rådet

a) *införde* i den gemensamma ståndpunkten 26 *ändringar* helt, delvis eller i princip enligt följande:

Ändring 2: Andemeningen av dess andra del inarbetas i ingressens skäl 1 medan hänvisningen till ett exakt antal existerande förorenade områden inte ansågs nödvändig.

Ändring 3: Sakinnehållet i dess första del upptas i skäl 2 medan den andra delen inte togs med eftersom det i direktivet överlag inte föreskrivs någon begränsning av skadeståndsansvaret.

Ändring 7: I skäl 10 beaktas till viss del den senare delen av denna ändring trots att rådet i fråga om kärnenergi instämmer i den av kommissionen uttryckta ståndpunkten.

Ändring 10 är delvis inarbetad i skäl 13.

Ändring 14 tas upp i skäl 22.

Ändringarna 16 och 18 ingår i skäl 25 respektive 30.

Ändring 21 omfattas delvis av skäl 31 trots att rådet vad gäller tidsplaneringen för kommissionens översyn hade föredragit en längre period.

Ändring [93, 94, 23, 90, 95, 96 och 97] rörande definitioner: Det mesta av denna ändring har inarbetats i artikel 2. Framför allt har definitionen av *biologisk mångfald* (nu *skyddade arter och naturliga livsmiljöer*), *bevarandestatus* och *värde* (strykning) ändrats i linje med Europaparlamentets förslag, ibland med lättare omformuleringar. Definitionen av *skada* förenklas medan definitionen av *verksamhetsutövare* breddas i linje med Europaparlamentets förslag. Rådet instämmer emellertid i kommissionens synpunkter rörande andra delar av denna ändring, särskilt beträffande definitionerna av *biologisk mångfald* och av *verksamhetsutövare* samt i fråga om tillägget av en hänvisning till "strålning".

Ändring [85, 99]: En del av denna ändring, angående kopplingen mellan direktivets räckvidd och internationella avtal, sakbehandlas i artikel 4.2 samt i artikel 18.2 och 18.3 (om översyn av direktivet). Beträffande återstoden av ändringen instämmer rådet i kommissionens resonemang.

Ändring 100 går till största delen upp i artikel 5. Beträffande dess sista del kunde rådet inte ställa sig bakom kravet på medlemsstaterna att ombesörja förebyggande åtgärder för den händelse verksamhetsutövaren inte rättar sig efter bestämmelserna (subsidiärt skadeståndsansvar för staten). Enligt rådet bör beslutet att agera från fall till fall fattas av behöriga myndigheter.

Ändring 101 ingår till största delen i artiklarna 6 och 7. Om subsidiärt skadeståndsansvar för staten framgår rådets ståndpunkt av ovanstående (jfr ändring 100). Rådet anser att det skall vara de behöriga myndigheterna som från fall till fall väljer att vidta eventuella hjälpåtgärder.

Ändring 32: I artikel 6.1 beaktas sakinnehållet i denna ändring genom kravet på att verksamhetsutövaren skall agera utan åläggande från den behöriga myndigheten.

Ändring 36: Förfaranden för indrivning av kostnader mot tredje part som orsakat skadan omfattas inte uttryckligen av den nya ordalydelsen i artikel 8.2. Emellertid föreskrivs tydligt denna möjlighet i artikel 10.

Ändring [86, 103 och 38] upptas delvis i artikel 4, där skador orsakade av "tillstånd" eller "teknisk nivå" stryks ur förteckningen över undantag och i stället behandlas i artikel 8 om kostnader för förebyggande åtgärder och hjälpåtgärder. Rådet lade inte till något omnämnande av terrorism i artikel 4 då det ansåg att denna eventualitet, beroende på omständigheterna, omfattas antingen av termen *fientligheter* (artikel 4.1 a) eller av artikel 8.3 a om skada från tredje part. Rådet ansåg vidare att tillägget av en specifik hänvisning till god jord- och skogsbrukssed var obehövligt eftersom denna fråga bättre togs upp i den övergripande bestämmelsen i artikel 8.4 b (teknisk nivå).

Slutligen har den inledande meningen i artikel 4 lämnats oförändrad för att direktivets räckvidd inte skall öka.

Ändring 91: Principen för denna ändring täcks delvis in av artikel 8.4. I fråga om verksamheter där faktorerna "tillstånd" eller "teknisk nivå" är aktuella är det medlemsstaternas sak att avgöra om verksamhetsutövaren skall slippa kostnaderna för hjälpåtgärder vidtagna i enlighet med direktivet – om denne kan visa att han inte har begått något fel eller någon försummelse.

Ändring 41 upptas delvis i artikel 9 om kostnadsfördelning när skadan vållats av flera parter.

Ändring 44 ingår implicit i den nuvarande lydelsen av artikel 13.

Ändring 47 beaktas i artikel 12.2.

Ändring 107: Den senare delen av denna ändring har inarbetats i artikel 14.1. Med tanke på marknadens klena utbud av passande produkter och de därav följande svårigheterna med genomförandet kan rådet likväl inte ansluta sig till parlamentets förslag om obligatorisk finansiell säkerhet som gradvis skulle omfatta de i bilaga III till direktivet uppräknade verksamheterna.

Ändring 52 täcks in i sak av artikel 15.

Ändring 63 motsvaras delvis och i princip av inledningen till bilaga II.

Ändring 65 har samma sakinhåll som sista meningen i stycke I, bilaga II.

Ändring 66 motsvaras i sak av första meningen, stycke 2, bilaga II.

Ändringarna 72 och 74 täcks delvis av andemeningen i styckena 1.2.3 respektive 1.3.2 (bilaga II),

- b) införde inte 22 ändringar (5, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 17, 19, 22, 27, 33, 34, 35, 43, 106, 53, 54, 55, 60, 108, 76) i den gemensamma ståndpunkten.

Med avseende på ändringarna 5, 8, 9, 11, 12, 13, 19, 22, 27, 33, 43, 106, 54, 55, 108 och 76 anslöt sig rådet till kommissionens ståndpunkt.

Ändringarna 6, 17, 34, 35, 53 och 60 godtogs helt eller delvis av kommissionen men infördes inte i den gemensamma ståndpunkten.

Ändring 6: Detta tillägg ansågs inte nödvändigt eftersom texten i utkastet till direktiv är tillräckligt flexibel.

Ändring 17: Rådet föredrog att inte införa denna ändring, eftersom prövningsförfarandena i artikel 13 tillräckligt täcker innehållet, också när det gäller verksamhetsutövare.

Ändring 34 om medlemsstaternas skadeståndsansvar i händelse av gränsöverskridande skador togs inte med: överhuvudtaget föreskrivs i den gemensamma ståndpunkten inget subsidiärt ansvar för stater, så som kommissionen ursprungligen tänkt sig.

Ändring 35 om begränsad kostnadsersättning ansågs obehövlig eftersom direktivet enligt artikel 4.4 gäller endast skador, eller överhängande hot om skador där det är möjligt att fastställa ett orsakssamband mellan skadan och enskilda verksamhetsutövers verksamhet.

Ändring 53: Eftersom det finns nationell lagstiftning om detta föredrog rådet att behålla den av kommissionen föreslagna texten.

Ändring 60 med tillägg av en hänvisning till samförbränning i punkt 2 i bilaga III avvisades eftersom samförbränning indirekt berörs i den föreliggande texten.

3. Betydande nyheter som införts av rådet

Definitioner: Artikel 2 om definitioner har stramats upp. Några definitioner har utgått, andra har slagits samman och/eller flyttats till respektive bilaga (bilaga II om avhjälpande av miljöskador) utan ändring i sak av kommissionens förslag. För definitionen av *miljöskada* utarbetade rådet emellertid ett antal kriterier, nu i bilaga I till det föreslagna direktivet, för att underlätta bedömningen av vad som skulle utgöra en "betydande" skada på skyddade arter och naturliga livsmiljöer.

Undantag (artikel 4): I den gemensamma ståndpunkten görs inget undantag för skada orsakad av utsläpp eller händelse medgiven i gällande lag, eller i det tillstånd eller godkännande som utfärdats till verksamhetsutövaren, eller skada orsakad av utsläpp eller verksamheter som inte ansågs skadliga enligt den tekniska nivån och kunskapen vid den tid då utsläppet gjordes eller verksamheten bedrevs. I sådana fall får dock medlemsstaterna låta verksamhetsutövaren slippa kostnaderna för hjälpåtgärder som vidtagits i enlighet med detta direktiv om han kan visa att han inte har begått något fel eller varit försumlig (artikel 8.4).

I artikel 4 om undantag lades en ny punkt till med tanke på två internationella instrument om skadeståndsansvar för sjöfart till havs och på inre vattenvägar för att redare skall kunna begränsa sitt skadeståndsansvar enligt nationell lagstiftning.

Subsidiärt statligt skadeståndsansvar (artikel 5.4 och 6.3): Medlemsstaternas skyldighet att se till att erforderliga förebyggande åtgärder eller hjälpåtgärder vidtas när verksamhetsutövaren inte kan identifieras, inte uppfyller sina åligganden eller inte behöver bära kostnaderna har ändrats. I sådana fall får, enligt den gemensamma ståndpunkten, den behöriga myndigheten själv vidta förebyggande eller hjälpåtgärder. I artikel 6 skiljer man dessutom på omedelbara insatser och insatser för att avhjälpa skadan på lång sikt. I artikel 6.1 a föreskrivs det att om en olycka inträffar skall förorenande ämnen omedelbart inneslutas eller flyttas.

Kostnadsfördelning när skadan vållats av flera parter: Artikel 9 i den gemensamma ståndpunkten förenklas och lämnar denna fråga helt åt medlemsstaternas behörighet.

Begäran om åtgärder: Artikel 12 i den gemensamma ståndpunkten omfattar också, med eventuella anpassningar, fall av överhängande hot om skada.

Tidsmässig tillämpning: I artikel 17 i den gemensamma ståndpunkten klargörs dessa bestämmelser.

Rapporter och översyn: En ny punkt har lagts till artikel 18 i den gemensamma ståndpunkten med uppräknings av de punkter som skall ses över av (bland annat) kommissionen utifrån erfarenheterna av direktivets tillämpning. En del av bilaga VI, om uppgifter som skall ingå i de nationella rapporterna, har gjorts frivillig för medlemsstaterna.

Slutligen ändrades ordningen mellan några artiklar, med omdisponering av innehållet (för artikel 4 tillägg av bilagorna IV och V), utan några betydande ändringar i sak. Bilaga II (avhjälpande av miljöskada) och bilaga III (verksamheter nämnda i artikel 3 om direktivets räckvidd) har gjorts mer funktionell. Skälen i ingressen har varit föremål för några tillägg och ändringar, i konsekvens med de nya inslagen i den gemensamma ståndpunkten.

IV SLUTANMÄRKNING

Rådet anser att dess gemensamma ståndpunkt, där de ändringar som anges i III.2 a ingår, i stor omfattning beaktar Europaparlamentets yttrande efter den första behandlingen. Den utgör en välavvägd och realistisk lösning med tanke på allmänhetens, verksamhetsutövarnas och den nuvarande värdepappersmarknadens intressen, med vidsträckta befogenheter för medlemsstaterna men med gemensamma mål samt regler som skall göra det möjligt att inom rimlig tid nå dessa.